

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

19 січня 2021 року № 22

**Узагальнююча податкова консультація
щодо застосування окремих положень підпункту 14.1.159 пункту 14.1
статті 14 та пункту 140.2 статті 140 Податкового кодексу України**

Відповідні редакції абзаців підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 та пункту 140.2 статті 140 Податкового кодексу України містять посилання на «фінансові установи та компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю», або «фінансові установи та компанії, що провадять виключно лізингову діяльність».

Питання: Чи потрібно для цілей застосування зазначених положень розглядати поняття «фінансові установи» окремо від поняття «компанії, що займаються/провадять виключно лізингову діяльність».

Відповідь: Так, потрібно.

Законом України від 16 січня 2020 року № 466-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» внесено зміни до абзацу одинадцятого підпункту «а» підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (далі – Кодекс).

Цей підпункт визначає один із критеріїв визнання пов'язаності для юридичних осіб і, починаючи з 23 травня 2020 року, викладений у такій редакції:

«сума всіх кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від однієї юридичної особи (крім банків та міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації) та/або кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від інших юридичних осіб, гарантованих однією юридичною особою (крім банків та міжнародних фінансових організацій, які відповідно до міжнародних договорів України наділені привілеями та імунитетами, та суб'єктів господарювання, власником істотної участі у розмірі 75 і більше відсотків у яких є такі міжнародні фінансові організації), стосовно іншої юридичної особи, перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза (для **фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність**, – більше ніж у 10 разів). При цьому сума таких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення (на початок та кінець

звітнього періоду). Положення цього абзацу не поширюються на суму кредитів (позик), залучених під державні гарантії».

У періоді до 23 травня 2020 року в абзаці одинадцятому підпункту «а» підпункту 14.1.159 пункту 14.1 статті 14 Кодексу застосовувалось визначення «...**для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність...**».

Також з 1 січня 2021 року Законом України від 17 грудня 2020 року № 1117 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації, необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування» викладено у новій редакції пункт 140.2 статті 140 Кодексу, який визначає особливості застосування різниці щодо оподаткування процентів на користь нерезидентів за борговими зобов'язаннями.

Зокрема, у першому абзаці пункту 140.2 статті 140 Кодексу передбачено:

«Для платника податку, у якого сума боргових зобов'язань, визначених пунктом 140.1 цієї статті, що виникли за операціями з нерезидентами, перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 рази, фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями (крім процентів, що підлягають капіталізації відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності до моменту введення відповідного активу в експлуатацію), що виникли за операціями з нерезидентами, понад 30 відсотків суми розрахованого об'єкта оподаткування податком на прибуток звітнього (податкового) періоду, в якому здійснюється нарахування таких процентів, збільшеного на суму фінансових витрат за даними фінансової звітності та суми амортизаційних відрахувань за даними податкової звітності того самого звітнього (податкового) періоду».

В свою чергу, останній абзац пункту 140.2 статті 140 Кодексу встановлює, що «**норми цього пункту не застосовуються до фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю**».

Одночасно зазначаємо, що у період до 1 січня 2021 року у пункті 140.2 статті 140 Кодексу використовувалося визначення «...**для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю ...**».

У всіх наведених вище редакціях положень Кодексу, для всіх періодів їх застосування словосполучення «для фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю», «для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність» та «до фінансових установ та компаній, що займаються виключно лізинговою діяльністю» слід

розуміти таким чином, що ці словосполучення містять посилення на дві окремі групи суб'єктів, які зазначено нижче:

- фінансові установи;
- компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю.

При цьому словосполучення «компанії, що займаються виключно лізинговою діяльністю» є тотожним за змістом із словосполученням «компанії, що провадять виключно лізингову діяльність».

Згідно зі статтею 5 Кодексу поняття, правила та положення, установлені цим Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених статтею 1 Кодексу.

У разі якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення Кодексу.

Інші терміни, що застосовуються у Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами.

**В. о. директора Департаменту
податкової політики**

Віктор ОВЧАРЕНКО